

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ สุชะตุงคะ. (2540). *คู่มือจิตวิทยาคลินิก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เมดิคัลมีเดีย.
- กนกรัตน์ เนตรไสว. (2547). *ประสบการณ์การมีส่วนร่วมของญาติในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- กรรณิการ์ สุวรรณโคตร. (2546). *แนวทางการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุแบบองค์รวมหน่วยที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กันยา สุวรรณแสง. (2544). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2543). *จิตวิทยาทั่วไป*. สงขลา: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กำไล สมรักษ์. (2545). *ประสบการณ์การเสริมพลังอำนาจเพื่อการดูแลผู้ป่วยเอดส์ที่บ้านของผู้ดูแลหลักในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ขวัญตา บาลทิพย์, พัชรียา ไชยลังการ, และอาภรณ์ เชื้อประไพศิลป์. (2543). ความต้องการของผู้ป่วยเอดส์ขณะเผชิญกับความตาย. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 20(1), 33-44.
- ขวัญตา บาลทิพย์, สาลี เกลิมวรรณวงศ์, ลัพณา กิจรุ่งเรือง, และศิริวรรณ พิริยคุณธร. (2546). การทบทวนองค์ความรู้งานวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแลผู้ป่วยระบบประสาทและไขสันหลังในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ 2534-2543. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 22(2), 1-26.
- ขวัญเรือน แพ้รุ่งสกุล. (2544). *สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดภาวะความเครียดในผู้ป่วยตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาลในหน่วยวิกฤตศัลยกรรม*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยกรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คุรุชิต อดิหมัด. (2540). *ชีวิตครอบครัวในอิสลาม* (พิเชษฐ กาลามเกษตร์, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: อิสลามิกอะเคเดมี.
- คุรุชิต อดิหมัด. (2541). *อิสลามความหมายและคำสอน* (จรัญ มะลูลีม, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: นันทาพับลิชชิ่ง.
- จรัญ มะลูลีม, กิติมา อมรทัต, และพรพิมล ตรีโชติ. (2539). *ไทยกับโลกมุสลิม : กรณีศึกษาชาวไทยมุสลิม*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จันทร์ พรหมน้อย. (2547). *ปัจจัยทำนายการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในโรงพยาบาล: กรณีศึกษาโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- จารุวรรณ มานะสุรการ. (บรรณาธิการ). (2544). การพยาบาลเพื่อการส่งเสริมศักยภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง. *ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง: ผลกระทบและการพยาบาล* (หน้า 131-140). สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จินตนา คำเกลี้ยง. (2548). *การให้ความสำคัญและการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณของพยาบาลและผู้สูงอายุมุสลิม*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- จินตนา สมนึก. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองกับภาระในการดูแล และความต้องการการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลที่บ้าน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- จุฑารัตน์ สติธิปัญญา. (2540). *ทัศนคติของญาติต่อผู้ป่วยอัมพาตครึ่งซีก*. *วารสารกรมการแพทย์*, 22(1), 12-18.
- จอม สุวรรณโณ. (2540). *ความสามารถของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- จอม สุวรรณโณ. (2541). *ญาติผู้ดูแล: แหล่งประโยชน์ที่สำคัญของผู้ป่วยเรื้อรัง*. *วารสารพยาบาล*, 47(3), 147-157.
- ชญัญชิตา โปธิประสาท, อัจฉรา สุคนธ์สรรพ, และ กนกพร สุคำวัง. (2548). *พฤติกรรมในการดูแลและแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้บาดเจ็บที่ศีรษะ*. *พยาบาลสาร*, 32(1), 105-119.
- ช่อลดา พันธุเสนา. (2536). *การพยาบาลจิตสังคมในผู้ป่วยภาวะวิกฤตตามแบบแผนสุขภาพ*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. สมร ภูมิณรงค์, คุณหญิง, และ นิสิต อัลภาชน์. (2531). *ศาสนาและวัฒนธรรมไทย ในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- ชูชื่น ชีวพูนผล. (2545). *อิทธิพลของภาวะสุขภาพของผู้ป่วย ความเข้มแข็งในการมองโลกของญาติผู้ดูแลและความรู้สึกเป็นภาระในการดูแลต่อการปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- เชค อาลี อีซา. (2543). *คูอาฮ์ มุสตาญาบ คำวิวอนที่อัลลอฮ์ทรงรับ*. กรุงเทพฯ: สายสัมพันธ์.
- ดลมนรจันท์ บากา. (2542). บทบาทด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสตรีไทยมุสลิมในเขตภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 5(3), 204-214.
- ดลมนรจันท์ บากา และ แวอุซัย มะแคเฮาะ. (2536). *อิสลามศึกษาเบื้องต้น*. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดารา การเกษร. (2545). *ความรู้ การปฏิบัติ และความต้องการการสนับสนุนการดูแลผู้ป่วยผู้ป่วยจิตเภทที่บ้านของผู้ดูแลในครอบครัวไทยมุสลิม*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ดำรง แวอาลี. (2547). ความเจ็บป่วยและการบำบัดรักษาในทัศนะอิสลาม. ใน *ดำรงค์ แวอาลี (บรรณาธิการ), การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามแนวทางอิสลาม* (หน้า 7-14). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- ดิเรก กุลศิริสวัสดิ์. (2539). หน่วยที่ 11 อิสลามในสังคมไทย. ใน *สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา: ความเชื่อ และศาสนาในสังคมไทย* (หน่วยที่8-5, พิมพ์ครั้งที่3, หน้า 457-500). กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- ทัศนีย์ ชูวรรณชนะปกรณ์. (2544). การพยาบาลผู้สูงอายุในประเทศไทย: หลักการพยาบาลแบบองค์รวมและการพยาบาลที่เป็นจริง. *วารสารสภาการพยาบาล*, 16(4), 52-63.
- ทัศนีย์ ทองประทีป. (2543). กิจกรรมการพยาบาลด้านจิตวิญญาณ. *วารสารสภาการพยาบาล*, 15(3), 55-62.
- ทัศนีย์ ทองประทีป, นงลักษณ์ นฤวัตร, สุณี พนาสกุลการ, นุศ ทิพย์แสนคำ, และ บุญทิวา สู้วิทย์. (2544). ความสัมพันธ์ของความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติกรพยาบาลด้านจิตวิญญาณของพยาบาลในสังกัดสำนักงานแพทย์. *วารสารสภาการพยาบาล*, 16(4), 12-27.
- ทัศนีย์ ทองประทีป. (2545ก). การพยาบาลด้านจิตวิญญาณกับกระบวนการพยาบาล. *วารสารสภาการพยาบาล*, 17(1), 1-10.

- ทัศนีย์ ทองประทีป. (2545ข). การส่งเสริมสุขภาพด้านจิตวิญญาณ. *วารสารสภาการพยาบาล*, 17(3), 51-62.
- ทิพมาศ ชินวงศ์ และ วราภรณ์ คงสุวรรณ. (2546). การพยาบาลด้านจิตสังคมในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 23(2), 103-124.
- ธารทิพย์ วิเศษธาร. (2541). ความต้องการการพยาบาลและการพยาบาลที่ได้รับของผู้ป่วยระหว่างการได้รับเครื่องช่วยหายใจ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ชิตีมา วทานิชเวช. (2540). ความต้องการของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยวิกฤตตามการรับรู้ของตนเองและของพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธีรนนท์ พุ่มหมอก. (2543). การรับรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจของบุคลากรทีมสุขภาพโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นงนุช ช่วยสถิตย์. (2540). คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและการใช้สติปัญญาของชาวไทยมุสลิมในชุมชนเมือง ศึกษากรณีชุมชนกำแพงบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นวลอนงค์ บุญจรรยาศรี. (2537). การดูแลครอบครัวผู้ป่วยที่มีผู้ป่วยภาวะวิกฤต. *วารสารพยาบาล*, 43(4), 218-221.
- นวลอนงค์ บุญจรรยาศรี. (2544). Power analysisกับงานวิจัยทางการพยาบาล. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 19(1), 17-21.
- นันทพร ศรีนิ่ม. (2545). ประสบการณ์การเผชิญปัญหาของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้าน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- นิตยา สมบัติแก้ว. (2541). จิตสังคมและจิตวิญญาณในผู้ป่วยระยะสุดท้ายและผู้ป่วยใกล้ตาย. *วารสารพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย*, 23(1), 61-67.

- นิภาวรรณ สามารถกิจ, และ จันท์พร ยอดยิ่ง. (2541). ความต้องการและการตอบสนองความต้องการที่ได้รับของญาติผู้ป่วยวิกฤตในหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(3), 40-56.
- นิมุ มะกาเจ. (2546). อิสลามกับพฤติกรรมบริการทางสาธารณสุข. *เอกสารประกอบการบรรยายการให้บริการสุขภาพที่สอดคล้องกับบทบัญญัติอิสลาม วันที่ 18-19 ธันวาคม 2546*. ยะลา: โรงเรียนตำรวจภูธร9.
- นิตากร พงษ์เดชา. (2545). การปฏิบัติของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ ตามการรับรู้ของพยาบาลและญาติ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- นุชिरา ชานีไพบูลย์. (2545). บทบาทครอบครัวชาวไทยมุสลิมในการดูแลเด็กพิการ ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลยะลา อ. เมือง จ. ยะลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นุรุดดิน สารีมิง. (2540). แนวทางของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับความตายและการปฏิบัติต่อคนไข้ในมรณวิถี. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 3(1), 79-91.
- บรรจง บินกาซัน. (2543). *จริยธรรมรยาทในอิสลาม*. กรุงเทพมหานคร: นิตวีดา.
- บุญวดี เพชรรัตน์. (2539). การสัมผัสกับการพยาบาล. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 11(2), 45-54.
- บุบผา ซอบใช้ . (2536). ความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคมาเร็ง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บุบผา ซอบใช้. (2546). *การพยาบาลในมิติจิตวิญญาณ โดยใช้กระบวนการพยาบาลเป็นหลัก*. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประคอง กัณสูตร. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทือง พิมพ์โพธิ์. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมของญาติในการดูแลผู้ป่วยเอดส์และผู้ติดเชื้อเอชไอวี. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปราณี ทัพไพเราะ. (2543). *การผันแปรออกซิเจนและการระบายอากาศ: การพยาบาลทางอายุรศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: ลิฟวิ้ง ทรานส์ มีเดีย.

- ฟารีดา อิบราฮิม. (2541). แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล. ใน ฟารีดา อิบราฮิม (บรรณาธิการ), *กระบวนการพยาบาล* (หน้า11-32). กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์.
- เฟื่องลดา เคนไชยวงศ์. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาของผู้ป่วย แรงสนับสนุนทางสังคมและภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ภัทรพร จันทร์ประดิษฐ์. (2543). *ประสบการณ์ของผู้ป่วยในการได้รับเครื่องช่วยหายใจ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- มานี ชูไทย. (2544). *หลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข*. รายงานการวิจัย ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- มัญญา ว่องวีระ. (2545). *ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ*. ใน ศิริรัตน์ โกศลวัฒน์ และคณะ (บรรณาธิการ), *มนทัศน์พื้นฐานทางการพยาบาล* (หน้า148-165). อัดสำเนา.
- มูรีด ทิมะเสน. (2542). *ใครว่าการเป่าปากไม่มีในอิสลาม*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- มุฮัมมัด อาลี อัล-ฮาซิมิ. (2544). *มุสลิมในอุดมคติ*. (กิติมา อมรทัต, ผู้แปล) กรุงเทพมหานคร: มีเดียเทค จำกัด.
- เมาลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมาคูดี. (2545). *คัมภีร์อัลกุรอาน เล่ม1*. (บรรจง บินกาซัน, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ทเพรส จำกัด.
- ยะอาฟรอมิรี. (ม.ป.ป.). *200 บทค่ออาฮฺ*. (มรรวาน สะมะฮฺ, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: ส. วงศ์เสงี่ยม.
- ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม. (2539). *ญาติผู้ดูแลที่บ้าน: แนวคิดและปัญหาในการวิจัย*. *รามาศิบัติพยาบาลสาร*, 2(1), 84-93.
- ยูไลน เกอหิม. (2541). *มนุษย์ในอิสลาม: ศึกษาวิเคราะห์ปฐมกำเนิดของมนุษย์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ระวีวรรณ ถวายทรัพย์. (2545). *ความผาสุกทางด้านจิตวิญญาณของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). *การพยาบาลครอบครัว: แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วี เจ พรินติ้ง.

- วงรัตน์ ไสสุข. (2544). *ความต้องการทางด้านจิตวิญญาณและการปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตวิญญาณของญาติผู้ป่วยวิกฤต*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วรรณทนา ศุภสีมานนท์. (2540). *ความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์*. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 5(2), 9-17.
- วิจิตรา กุสุมภ์. (บรรณาธิการ). (2544). *การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต*. กรุงเทพมหานคร: สหประชาพานิชย์.
- วิภาพร มาพบสุข. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิมลรัตน์ กุวาราวุฒิพานิช. (2537). *การส่งเสริมบทบาทสมาชิกในครอบครัวในฐานะผู้ดูแล*. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 12(4), 33-38.
- วิไลวรรณ ทองเจริญ. (2545). *การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ สรีรวิทยา จิตสังคม และจิตวิญญาณในผู้สูงอายุ*. ใน จันทนา รถฤทธิชัย, และ วิไลวรรณ ทองเจริญ (บรรณาธิการ), *หลักการพยาบาลผู้สูงอายุ* (หน้า 52-82). กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์.
- วิศิษฐ์ อุดมพานิชย์. (2546). *โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. ใน วิทยา ศรีดามา (บรรณาธิการ), *ตำราอายุรศาสตร์ 4* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 287-291). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร รัตนพันธ์. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตวิญญาณของผู้สูงอายุในโรงพยาบาล*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สมพันธ์ หิรัญชีวะนันท์. (2541). *บทบาทพยาบาลในการช่วยเหลือสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยภาวะวิกฤต*. *วารสารพยาบาล*, 47(1), 25-33.
- สรวงทิพย์ ภู่อุษณา. (2540). *การรับรู้บทบาทที่กำหนด บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาล ที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนมัยเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สายพิน เกษมกิจวัฒนา. (2536). *แบบจำลองเชิงสาเหตุ ความเครียดในบทบาทของภรรยาผู้ป่วยเรื้อรังในฐานะผู้ดูแล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ เล่ม 18. (2542). กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจ.

สาเหต้อับดุลเกาะห์ อัลยูฟี, และ คณะ. (2532). *การรักษาสุขภาพอนามัยตามแนวทางของอิสลาม*.

ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สิระยา สัมมาวาจ. (2540). ปฏิกริยาของญาติผู้ป่วยต่อการสูญเสีย: ปัญหาและการพยาบาลจาก

ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ. *วารสารพยาบาล*, 46(3), 141-145.

สิริสุดา ชาวคำเขต. (2541). *การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวกับความเครียดของผู้สูงอายุที่*

กระดูกสะโพกหัก. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล

อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สิวลี ศิริไธ. (2544). *จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันทร์เอม. (2541). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนิศา สุขตระกูล. (2544). *ความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัว*.

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สุพัตรา อยู่สุข. (2536). *ระดับความทุกข์ทรมานและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานในผู้ป่วย*

ระหว่างใช้เครื่องช่วยหายใจ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

พยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

สุริรัตน์ ช่วงสวัสดิศักดิ์. (2541). *ความต้องการของญาติในฐานะผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง*

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาล

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2535). *วัฒนธรรมอิสลาม* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

ทางนำ.

เสาวลักษณ์ มณีรักษ์. (2545). *ประสบการณ์ของพยาบาลในการตอบสนองความต้องการด้าน*

จิตวิญญาณของผู้ป่วยวิกฤต. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

พยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

อัลลามาฮ์ ซัยยิด สุลัยมาน นัควี. (2546). *คุณธรรมอิสลาม*. (บรรจง บินกาซัน, ผู้แปล).

กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ทเพรส จำกัด.

อาซิส พิทักษ์कुมพล. (2547). *การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามแนวทางอิสลาม*. *เอกสาร*

ประกอบการบรรยายเรื่อง ชีวิต ความเจ็บป่วย และความตาย วันที่ 7-8 พฤษภาคม 2547.

สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- อับดุลรอซิด เจมะ. (2542). *สังคมอิสลาม*. ปัตตานี: โครงการแปลและเรียบเรียงตำราอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัมมูคะฮ์ อับดุลอาญี. (2542). *อิสลามและมุสลิม* (อับดุลเลาะ อับรู, ผู้แปล). ปัตตานี: โครงการ
แปลและเรียบเรียงตำราอิสลาม สำนักวิชาการและบริการชุมชน วิทยาลัยอิสลามศึกษา.
- Andershed, B., & Ternestedt, B. - M. (1998). Involvement of relatives in the care of the
dying in different care cultures: Involvement in the dark or in the light. *Cancer
Nursing*, 21(2), 106-116.
- Astedt-Kurki, P., Paunonen, M., & Lehti, K. (1997). Family members experiences of their
role in a hospital: A pilot study. *Journal of Advanced Nursing*, 25(5), 908-914.
- Azoulay, E., Pochard, F., Chevret, S., Lemaire, F., Mokhtari, M., & Gall, J. L., et al.
(2001). Meeting the need of intensive care unit patient families. *American
Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 163, 135-139.
- Bauer, T., Barron, C. R. (1995). Nursing interventions for spiritual care: Preferences of
the community based elderly. *Journal of Holistic Nursing*, 13(3), 268-279.
- Benner, P., Hooper, P., & Stannard, D. (1999). *Clinical wisdom and interventions in
critical care a thinking in action approach*. Philadelphia: W.B Saunders.
- Berger, K. J., & Williams, M. B. (1992). *Foundations of nursing: Collaboration for optimal
health volume I*. Singapore: Appleton & Lange.
- Bouley, G., Hofe, H. V., & Blatt, L. (1994). Holistic care of the critically ill: Meeting both patient
and family needs. *Dimensions of Critical Care Nursing*, 13(4), 218-221.
- Bucher, L., & Melander, S. (1999). *Critical care nursing*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Bugge, C., Alexander, H., & Hagen, S. (1999). Stroke patients informal caregiver, patient
caregiver and service factor that affect caregiver strain. *Stroke*, 30(7), 1517-1523.
- Burhardt, M. A. (1989). Spirituality: An analysis of the concept. *Holistic Nursing Practice*, 3(3),
69-77.
- Carson, V. B. (1989). Spiritual development across the life span. In V.B. Carson (Ed), *Spiritual
dimensions of nursing practice* (pp.24-51). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Cahill, J. (1996). Patient participation: A concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 24(3),
561-571.
- Christensen, B. L., & Kockrow, B. L. (2003). *Foundations nursing*. Philadelphia: Mosby.

- Clarke, S. P. (1994). Increasing the quality of family visits to the ICU. *Dimensions of Critical Care Nursing, 14*(4), 200-211.
- Coyle, J. (2002). Spirituality and health: Towards a framework for exploring the relationship between spirituality and health. *Journal of Advanced Nursing, 37*(6), 589-597.
- Craven, R. F., & Hirnle, C. J. (2003). *Fundamental of nursing: Human health and function* (4th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Davis, N. (2000). Patients' and r carers' perceptions of factors influencing recovery after cardiac surgery. *Journal of Advanced Nursing, 32*(3), 318-326.
- Davis, B. D., Cowley, S. A., & Ryland, R. K. (1996). The effects of terminal illness on patient and their carers. *Journal of Advanced Nursing, 37*(6), 512-520.
- Day, L. J. (2000). Decision making by surrogates. *Critical care Nurse, 20*(2), 107-111.
- Delaune, S. C., & Ladner, P. K. (2002). *Fundamentals of nursing: Standard and practice*. Columbia: Delmar.
- Giuliano, K. K., Giuliano, A. J., Bloniasz, E., Quirk, P. A., & Wood, J. (2000). A quality improvement approach to meeting the need of critically ill patients and their families. *Dimensions of Critical Care Nursing, 19*(1), 30-34.
- Haddad, L., Kane, D., Rajacich, D., Cameron, S., & Al-Ma'aitah, R. (2004). A comparison of health practices of Canadian and Jordanian nursing students. *Public Health Nursing, 21*(1), 85-90.
- Hassouneh-Phillips, D. (2003). Strength and vulnerability: Spirituality in abused American Muslim women's lives. *Issues in Mental Health Nursing, 24*(6-7), 681-694.
- Heriot, C. S. (1992) . Spirituality and aging. *Holistic Nurse Practice, 7*(1), 22-31.
- Herth, K. (1990). Fostering hope in terminal ill people. *Journal of Advanced Nursing, 15*(11), 1250-1259.
- Highfield, M. F. (1992). Spiritual health of oncology patients . *Cancer Nursing, 15*(1), 1-8.
- Highfield, M. F., & CASON, C. (1983). Spiritual needs of patients: Are they recognized. *Cancer Nursing, 26*(3), 1-6.
- Hudak, C. M., Gallo, B. M., & Morton, P. G. (1998). *Critical care nursing: A holistic approach* (7th ed.). Philadelphia: Lippincott.

- Kim, J. S. (2001). Daughter in law in Korean caregiving families. *Journal of Advanced Nursing*, 36(3), 399-408.
- Kozier, B., Erb, G., Berman, A. J., & Burke, K. (2000). *Fundamentals of nursing: Concepts, process and practices* (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall Health.
- Labun, E. (1988). Spiritual care: An element in nursing care planning. *Journal of Advanced Nursing*, 13(3), 314-320.
- Laitinen, P. (1993). Participation of caregivers in elderly patient hospital care informal caregiver approach. *Journal of Advanced Nursing*, 18(9), 1480-1487.
- Laitinen, P., & Isola, A. (1996). Promoting participation of informal caregivers in the hospital care of elderly patient: Informal caregivers' perceptions. *Journal of Advanced Nursing*, 23(5), 942-947.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer.
- Lee, I. Y. M., Chien, W. T., & Mackenzie, A. E. (2000). Needs of families with a relative in a critical care unit in Hong Kong. *Journal of Clinical Nursing*, 9(1), 46-54.
- Li, H. (2005). Hospitalized elders and family caregiver: A typology of family worry. *Journal of Advanced Nursing*, 14, 3-8.
- Linton, A. D., & Maebius, N. K. (2003). *Introduction to medical-surgical nursing* (3rd ed.). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Meraviglia, M. G. (1999). Critical analysis of spirituality and its empirical indicators. *Journal of Holistic Nursing*, 7(1), 18-33.
- Merriam – Webster. (1996). *Merriam – webster's collegiate dictionary*. New York: Oxford & IBM.
- Molzahn, A. E., & Northcott, H. C. (1989). The social bases of discrepancies in health/illness perception. *Journal of Advanced Nursing*, 14(2), 132-140.
- Mowat, J., & Laschinger, H. K. S. (1994). Self efficacy in caregiver of cognitively impaired elderly people: A concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 19(5), 1105-1113.
- Munson, B. L. (2000). About sleep deprivation. *Nursing*, 7(3), 77.
- Narayanasamy, A., Clissett, P., Parumal, L., Thompson, D., Annasamy, S., & Edge, R. (2004). Responses to the spiritual needs of older people. *Journal of Advanced Nursing*, 48(1), 6-16.

- Norton, S., Tilden, V., Nelson, C., & Eggman, S. (2003). Life support withdrawal: Communication and conflict. *American Journal of Critical care, 12*(6), 548-555.
- Nussbaum, G. B. (2003). Spirituality in critical care . *Critical Care Nursing, 26*(3), 1-6.
- O' Brien, M. E. (1999). *Spiritual in nursing: Standing on holy ground*. Toronto: Connie Leavitt, Bookwrights.
- Palank, C. L. (1991). Determinants of health promotion behavior. *Nursing Clinics of North America, 26*(4), 815-831.
- Polit, D. F., & Hungler, B. P. (1999). *Nursing research: Principles and methods*. Philadelphia: Lippincott.
- Potter, P. A., & Perry, A. G. (2003). *Basic nursing: Essentials for practice*. Philadelphia: Mosby.
- Rassool G. H. (2004). Commentary: An Islamic perspective. *Journal of Advanced Nursing, 46*(3), 270-283.
- Richard, K. C., & Bairnsfather, L. (1988). A description of night sleep patterns in the critical care unit. *Heart & Lung, 17*(1), 35-41.
- Robinson, D. S., & Mckenna, H. P. (1998). Loss: An analysis of a concept of particular interest to nursing. *Journal of Advanced Nursing, 27*(4), 779-784.
- Ross, L. A. (19974). Spiritual aspects of nursing. *Journal of Advanced Nursing, 19*(3), 439-447.
- Ross, L. A. (1997). Elderly patients' perceptions of their spiritual needs and care: A pilot study. *Journal of Advanced Nursing, 26*(3), 710-715.
- Rustoen, T. (1995). Hope and quality of life, two central issues for cancer patients: A theoretical Analysis. *Cancer Nursing, 8*(5), 355-361.
- Southwell, M. T., & Wistow, G. (1995). Sleep in hospital: Are patient's needs being met?. *Journal of Advanced Nursing, 21*(6), 1101-1109.
- Stuart, G. W., & Laraia, M. T. (2001). *Principle and practice of psychiatric nursing* (7th ed.). Philadelphia: Mosby.
- Tanyi, R. A. (2002). Towards clarification of the meaning of spirituality. *Journal of Advanced Nursing, 39*(5), 500-506.
- Topf, M., Bookman, M., & Arand, D. (1996). Effects of critical care unit noise on the subjective quality of sleep. *Journal of Advanced Nursing, 24*(3), 545-551.

Walton, J. (1999). Spirituality of patients recovering from an acute myocardial infarction.

Journal of Holistic Nursing, 17(1), 34-53.

Wesball, C. (1994). What, if anything, does your unit do to reduce noise levels in the ICU.

Critical care Nurse, 14(6), 88-89.

Wiles, R., Pain, H., Buckland, S., & Mclellan, L. (1998). Providing appropriate information to

patients and carers following a stroke. *Journal of Advanced Nursing, 28*(4), 794-801.

White, L. (2001). *Foundation of nursing: Caring for the whole person*. Texas: Delmar.